

2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı

DEĞERLER GAZETESİ

(TÜRK TELEKOM ORTAOKULU)

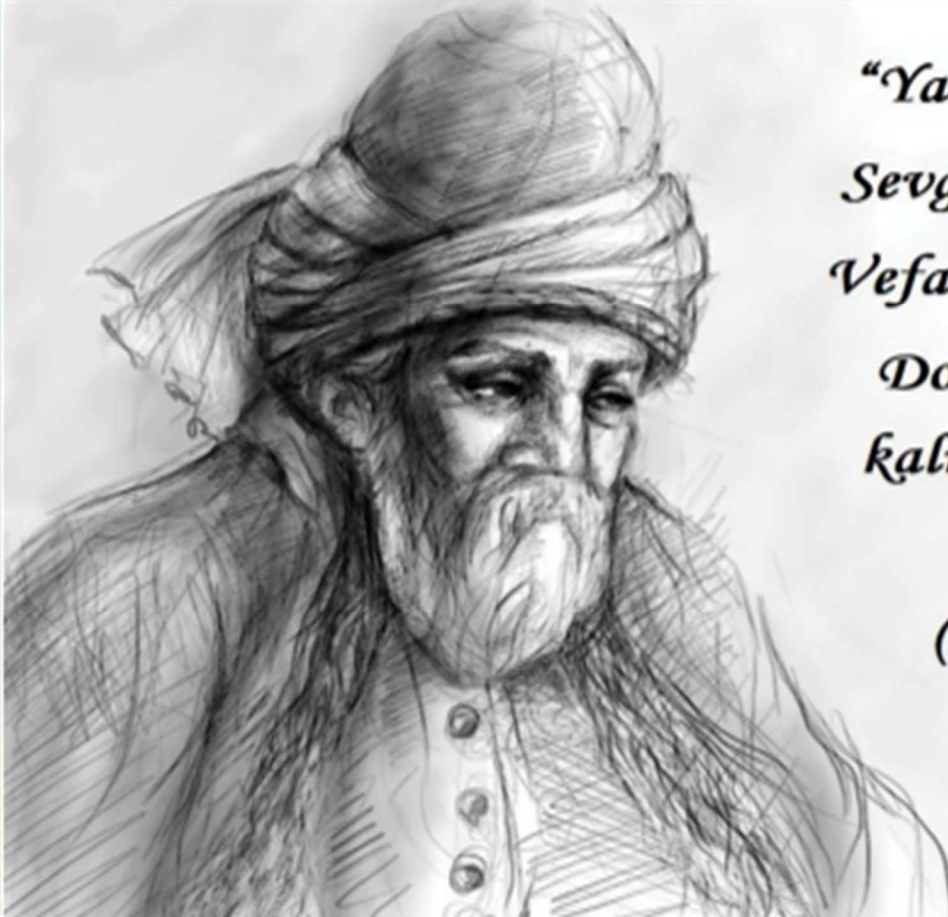

KOORDİNATÖR : BÜŞRA ÖZCAN—DAVUT KURNAZ

ÇEVREME DUYARLIYIM

DEĞERLERİME SAHİP ÇIKIYORUM

SEVGİ, DOSTLUK, VEFA

*“Yaşam, gülmeyi
Sevgi, hak etmeyi
Vefa, unutmamayı
Dostluk, sadık
kalmayı bilenler
içindir.”
(Mevlana)*

Görsel 1

ATATÜRK'ÜN AĞAÇ SEVGİSİ

Atatürk bir gün çiftlikte, köşkün hemen yanındaki ulu çınar ağacının dallarını kesmeye çalışan bir bahçıvan ile karşılaşır. Hemen bahçıvanı yanına çağırarak bunun nedenini sorar. Bahçıvan ağacın dallarının uzayarak binanın duvarına dayandığını söyler. Aldığı cevaptan tatmin olmayan Atatürk, düşünülmesi bile imkânsız olan bir emir verir: "Ağaç kesilmeyecek, bina kaydırılacak." Görev İstanbul Belediyesine intikal eder. Belediye Fen İşleri Yollar Köprüler Şubesi sorumluluğu üstlenir. Başmühendis Ali Galip Alnar yanına aldığı teknik elemanlarıyla Yalova'ya gelerek çalışmaya başlar.

8 Ağustos 1930 tarihinde önce bina çevresindeki toprak büyük bir dikkatle kazılıp yapının temel seviyesine inilir. İstanbul'dan getirilen tramvay rayları döşenir. Santim santim çalışılarak bina yapı altına sokulan raylar üzerine oturtulur. Artık binanın raylar üzerinde kaydırılarak ağaçtan uzaklaştırılması aşamasına gelinmiştir. Güzel ve sıcak bir yaz akşamında Atatürk ve beraberindekilerin nezaretinde bina 4.80 metre civarında kaydırılır. Bu olağanüstü ve riskli iş 10 Ağustos 1930 tarihinde tamamlanır ve ulu çınar ağacı da kesilmekten kurtulur. O günden beri köşkün adı Yürüyen Köşk olarak kalmıştır.

Görsel 2

(...)

Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği içinde Söğütözü denen bir yer vardır. Zamanında Ankaralılar burayı satın alarak Mustafa Kemal Paşa'ya hediye etmişlerdir. Söğütözü o zamanki Balgat köyünün yanında bulunmaktadır. Mustafa Kemal Paşa burada bir dinlenme kulübesi ve çardak yaptırmıştır. Bu inşaatların yapılacağı yerde 20-30 kadar söğüt ağacı bulunmaktadır. İnşaatları yapabilmek için bu ağaçları kesmek gerekmiştir. Fakat Gazi Mustafa Kemal Paşa bunları kesmek yerine başka yerlere taşımayı düşünmüştür. Kendisi de işçilerle beraber çalışarak başka yerlere çukurlar açılmış ve sonra söğütler yerinden sökülerek hazırlanan çukurlara dikilmiştir. (...)

Çalışmalar sonunda kulübe için seçilen yer açılmıştı. Gazi, kendisi memnun olmakla beraber biraz da düşünceli olarak yere çömelmiş, etrafı gözden geçirirken Hasan Rıza Soyak'a, "Ne dersin çocuk, acaba bu ağaçlar tutar mı?" diye sormuştur. Bunun üzerine Hasan Rıza Soyak'dan, "Kat'i bir şey söyleyemem Paşam, yalnız bendenize öyle geliyor ki, önümüzdeki kış Çiftlik yakacak bakımından sıkıntı çekmeyecektir." cevabını alması üzerine, Mustafa Kemal Paşa bıyık altından gülmeye başlamıştır. Ancak bu ağaçların hepsi tutmuştur. (...)

Görsel 1

Görsel 2

SEVGİ YURDU ANADOLU'NUN SEVGİ ELÇİLERİ

İsimleri coğrafyanın sınırlarını aşan sevgi elçilerinin yurdudur Anadolu. Ovalarında çiçekler sevgiyle açar, ırmaklar sevgiyle coşar, kuşlar sevgi şarkıları söyler Anadolu'da.

Asırlar ötesinden "Ben gelmedim dava için/Benim işim sevi için/Dost'un evi gönüllerdir/Gönüller yapmaya geldim" diye seslenen Yunus Emre, "İncinsen de incitme" diyen Hacı Bektaş Veli ve "Ne olursan ol gel" diye çağrıda bulunan Mevlâna isimleri coğrafyanın sınırlarını aşan sevgi elçilerinden üçüdür. UNESCO 2007 yılını Mevlâna yılı ilan etmiş, 40. olağan kurulunda da 2021 yılı için Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran'ı Anma ve Kutlama Yıl Dönümlerini programına almıştır.

<https://www.unesco.org/tr/Home/AnnouncementDetail/388>

Görsel 1

KUŞ EVİ VE HAYVAN SEVGİSİ

Türk milletinin kültürel yapısında hayvan sevgisi farklı yer tutmaktadır. Bu durum Orta Asya Türklerinden günümüze süregelmektedir. Başta at, köpek ve kedi olmak üzere evcil ve doğal yaşamdaki hayvanlar Türkler için hep önemli olmuştur. Hayvanlara kötü muamele yapılmasından kaçınılmıştır. Kur'an'ın bu konuya verdiği öneme paralel olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) de hayvanlara çok önem verdiği görülmektedir. Hayvanlara sevgi gösterilmesi, eziyet edilmemesi ve hayvanların aşağılanmaması, korunması konularında gösterdiği titizlik dikkat çekicidir. Bu çerçevede Hz. Muhammed (s.a.v.) Müslümanlara sadece insanlara değil, bütün canlılara karşı merhametli olmalarını öğretmiş ve şöyle buyurmuştur "Merhametli olanlara, merhamet sahibi olan Allah merhamet eder. Yerde olanlara merhametli olun ki gökte olanlar da size rahmet etsin."

(1). Türk-İslam kültüründe bu merhametin bir göstergesi de Osmanlının, kuşları korumak

ve kuşlara değer vermek için yaptırdığı ve kültür tarihine katkı sağlayan kuş evleridir. Bu gelenek Osmanlı kültüründe 16. yüzyıl itibarıyla aşıyan adı altında kurumsallaşmaya başlamıştır.

Kuş evi; literatürde kuş köşkü, kuş sarayı, serçe sarayı ve güvercinlik adlarıyla da geçmektedir. Osmanlı mimarisinde XVI. yüzyıldan itibaren örneklerine rastlanan siva, ahşap, tuğla veya taştan işlenmiş kuş evleri çoğunlukla cami, medrese, han ve türbelerde görülmekle birlikte sivil mimaride de uygulama alanı bulmuştur. Yapıların kuzey rüzgârı almayan cephelerine ve kuşların düşmanlarının ulaşamayacağı yüksekliklere, güneşten ve yağıştan korunmaları için geniş saçakların, kornişlerin ve konsolların altına yerleştirilmiştir. Bunların en güzelleri İstanbul'da olmak üzere Anadolu ve Rumeli'de de çeşitli örneklerine rastlanmaktadır (2).

Görsel 1

HEDİYELEŞMEK

Türkçede armağan kelimesi ile ifade edilen hediye "insanlar arasında sevgi ve dostluk nişanesi olarak veya muaşeret kaidesi uyarınca karşılıksız verilen nesne" anlamını taşır. Hemen her toplumda görülen hediyeleşmenin insanlık tarihi kadar eski bir geçmişi vardır. Modern antropoloji çalışmalarında iptidai topluluklarda karşılık beklemeden hediye vermenin yanı sıra, hediye değişimi ve hediye ile sosyal bağ kurma, sosyal itibar ve onur kazanma amaçlı hediye şekillerinin de bir hayli yaygın olduğundan söz edilmektedir (1).

Hediyeleşmek; ekonomik, sosyal, ahlaki, dinî, estetik ve hukuksal olmak üzere birçok işleve sahiptir ve bu nedenle "toplumsal bir fenomen" olarak adlandırılır. Hediye verme, insanların kendi kişisel ihtiyaçlarının karşılanmasından ziyade, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarının doyuma ulaştırılması olarak düşünülebilir. Hediyelerin bireyler arası veya topluluk kapsamında paylaşımı doğal bir döngüye dönüşür. Verici ve alıcıların kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırıp birbirlerine olan bağlılıklarını artırırken, gerek gönüllülük gerekse karşılıklılık ilkeleri gereğince de dinamik ve sosyal olan bu hediye döngüsü, gelenekleşen toplumsal bir olgu olarak var olabilmektedir. Hediye, geleneksel toplumlarda yardımın, hayır işlerinin, cömertliğin, sosyalleşmenin simgesi, toplumsal ilişkilerin temelidir (2).

Konu ile ilgili Hz. Muhammed (s.a.v.) hediyeleşmenin kural olarak insanlar arasındaki sevgi ve dostluğu geliştirdiğini; kıskançlık, bencillik ve cimrilik gibi kötü duyguları giderdiğini ve rızkın genişlemesine vesile olduğunu belirterek hediyeleşmeyi teşvik etmiş verilen hediyelerin -haklı bir sebep yoksa- geri çevrilmemesini istemiştir.

Öte yandan günümüzde giderek zayıflayan aile ve toplum bağlarının güçlenmesinde sosyal yardımlaşma, sevgi ve dostluk ortamının kurulmasında, cimrilik ve bencilliğin tedavisinde, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) söz ve davranışlarıyla teşvik ettiği ve örnek olduğu hediyeleşmenin ayrı bir katkısı olacaktır. Bu sebeple de Müslümanların, hediye alıp vermenin prensip itibarıyla sünnet olduğu bilinciyle hareket edip çeşitli mutlu olaylar vesilesiyle bu güzel geleneklerini geliştirmesi ve yaygınlaştırması zamanımızda ayrı bir önem kazanmıştır (3).

GERÇEK SEVGİ

Çocuklar ebeveynlerinden pahalı oyuncaklar, lezzetli yemekler, lüks evler beklemezler. Onlar için lüks ev aynı çatı altında olmak, lezzetli yemek sofraya birlikte oturmak, pahalı oyuncak onlara sevgiyle açılan kollarınız ve sabrınızdır.

İnsanlığı bütünleştiren bir sevgi anlayışı ayrımcılıktan kaçınarak sağlanabilir. İnsanları sahip olduğu özelliklerden dolayı ayırım yapmadan sevgiyle kucaklayabilmek önemlidir.

DOSTLUK

DOST VEFALIDIR

Hiz. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğinin ilk gününden itibaren hep yanında olan, başkaları onu yalanlarken hiç tereddüt etmeden tasdik eden, en büyük destekçisi, çilelerle dolu hicret yolculuğunda yol arkadaşı Ebu Bekir'e (r.a.) gösterdiği vefakrlık ile bize örnek olmuştur. Bir gün aşhabına hitaben, "şüphesiz ki Allah, beni size peygamber göndermişti. Bunu size tebliğ ettiğimde hişbiriniz beni tasdik etmemiştiniz. Halbuki Ebu Bekir, 'Doğru söyledin.' diyerek beni tasdik etmiş ve bana canıyla malıyla yr ve yardımcı olmuştu." buyurarak ona verdiği değeri ifade etmiştir.

Buhar, FedilAshb'n-Neb, 5

DOSTUNA DESTEK OLUR

Hicret zamanında Mekke'li müşrikler, Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) suikast düzenlemeyi planlamıştı. Zira onun da Mekke'den ayrılıp Medine'ye hicret etmesi, kendilerini gerçekten zor durumda bırakabilirdi. Hiz. Peygamber, müşrikleri yanılmak amacıyla o gece Hiz. Ali'yi kendi döşeğine yatırdı. Hiz. Ali ise Hiz. Peygamber'in emrini hiç tereddüt etmeden -ki öldürülmeyi de göze almış olarak- yerine getirmiş, o geceyi Hiz. Peygamber'in örtüsüne bürünerek onun döşeğinde geçirmişti.

Güngör Aksu (2018), Hazret-i Ali'nin Hazret-i Peygamber'e Vekleti, İslam Tarihi Araştirmaları Dergisi

DOST FEDAKRDIR

Sevr Mağarası'nda Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) uyuduğu sırada Hiz. Ebu Bekir zararlı haşerat vb. onu ısırmasın diye duvardaki delikleri yırttığı gömleğiyle kapatmış, bir delik ağık kalınca ona da ayak parmağını koymuştu. O delikten bir yılan Hiz. Ebu Bekir'in ayağını ısırınca canı acımasına rağmen vefakrlığı nedeniyle Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) uyandırmamak için sabretmeye devam etmişti. Acı yle şiddetli hle gelmişti ki gözlerinden akan yaşlar Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) yanağına damlayıp onu uyandırmıştı.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/sevr-magarasi>

DOST GVENİLIRDİR

Hiz. Muhammed (s.a.v.) gençlik yıllarını da toplumun güvenine layık olarak geçirmiş ve onun bu dönemde meydana gelen birtakım olumsuz olayların içinde yer almayışı toplumun ona olan güvenini daha da artırmıştır. Dostları ona o kadar güvenmişlerdir ki Hiz. Ebu Bekir, "Eğer bunu o söylüyorsa doğrudur." diyerek dostu olan Hiz. Muhammed'e (s.a.v.) güvenini ortaya koymuştur.

<https://dergi.ahyanet.gov.tr/makalelerby.php?ID=30721>

Görsel 1

TUZ VE EKMEK HAKKI

Tuz ve ekmeğin, tarihsel süreçte Türk milleti için önemli iki unsur olmuştur. Bu durum zamanla "tuz ekmeğin hakkı" gibi bir geleneği meydana getirmiştir. Bu gelenek kültürümüzde dostluğun gelişmesi için önemli bir öge hâline gelmiştir.

"Birbirini tanımayan iki kişi bir münasebetle birbirinin ekmeklerini, yemeklerini yerler. Aynı sofradan alınan nasiple ikram edilenin minneti, onlara bütün bir ömür unutulmayacak samimiyetin ve dostluğun kapılarını açar. Bu samimiyet ve dostluk onları bir kalp yapar. Artık birbirlerine kötülük edemezler. Karşılıklı itimadın ve civanmertliğin asil bir örneği olan bu ruh ve fikir birliği bir "yemin" hükmünde ve değerindeki hüviyetiyle kutsallaşır." (1).

Aynı sofradan yenilen tuz ve ekmeğin, artık aradaki dostluğun bir nişanesi olmuş ve bu dostluğun bozulmaması için bir ant hâline almıştır (2). Bu antlaşma zamanla tuz ve ekmeğin hakkına ihanet etmeme, vefalı olma, dostluğun değerini, dostunun kadir kıymetini bilme, onunla iletişimi koparmama gibi hassasiyetleri de beraberinde getirmiştir.

Görsel 1

AHRETLİK

Ahret, "dinî inanışa göre insanın öldükten sonra dirilip sonsuza dek kalacağı ve Tanrı'ya hesap vereceği yer, öbür dünya, öteki dünya" olarak tanımlanmaktadır. Ahretlik ise "ahirete dayanan" anlamına gelir. Anadolu irfanının dostluğa yönelik geleneklerinden biri de kişilerin "ahretliğinin" olmasıdır. Ahretlik; samimi arkadaşlık, dostluk, kardeşlik, birbirlerine karşı asla üstünlük taslamamak, sırlarını ifşa etmemek velhasıl iki yerine bir olabilmektir. Ahret kardeşliği "yaşlanmış kadınlar arasında öteki dünya inancına dayanarak kurulan dostluk/kardeşlik ilişkisi" şeklinde de açıklanmaktadır. Tanım olarak her ne kadar yaşlı kadınlar arasında verilen söze dayalı bir akrabalık türü gibi görünse de bunun farklı yaş grupları arasında hatta kadın ve erkek arasında yapılan türleri de bilinmektedir. Ahret kardeşliğiyle ilgili olarak "ahretlik, kardeş, olma kardeş" gibi adlar kullanılmaktadır. Ahret kardeşlerinin çocukları annelerinin ahret kardeşine "ahret anne" veya "ahret teyze" derler. Öz kardeşten daha değerli görülen ahret kardeşlerinin çocukları arasında da kardeşlik bağı vardır.

Bir kişinin isterse birden fazla ahret kardeşi olabilir. Evlenmeden önce genç kızlar arasında başlayan ahret kardeşliği evlendikten sonra da yapılmaya devam edebilir. Hatta evli kadınların eşleri de birbiriyle ahret kardeşi olabilir. Ahretliğin temelinde dostların birbirlerini ikaz etmesi, birbirine nasihat etmesi, bir nevi arkadaşına bekçilik etmesi, eğrisinin ve doğrusunun sorumluluğunu üstlenmesi gibi amaçlar yatmaktadır.

SULTAN VE HİZMETKÂRIN DOSTLUĞU

Devlet adamı, şeyhülislâm ve tarihçi Hoca Sâdeddin Efendi'nin babası olan Hasan Can Çelebi, Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Zaferi'nin (1514) ardından Tebriz'e girmesinden sonra buradan İstanbul'a getirdiği âlim ve sanatkârlar arasındaydı. Yavuz Sultan Selim'in özel hizmetine alınan Hasan Can; padişahın en yakın adamlarından biri oldu, onunla birlikte sefere katıldı. Hasan Can, Yavuz Sultan Selim'in vefatına kadar altı yıl süren hizmeti sırasında birçok olaya şahit oldu; padişahın en gizli sırları onunla paylaştığı, yakın dostu, sırdaşı ve sohbet arkadaşı olduğu bilinmektedir.(1)

Yavuz Sultan Selim'in vefatından sonra Hasan Can üzüntüden inzivaya çekildi. Sultan'a olan bağlılık ve muhabbeti sebebi ile onun ölümünden sonra yüzünün bir daha gülmediği rivayet edilir. Kanuni Sultan Süleyman'ın kendisine teklif ettiği yüksek makamdaki vazifeleri reddederek münzevi bir hayat yaşamayı tercih etmiştir.

Görsel 1

Hasan Can Çelebi, 17 Şâban 974 (27 Şubat 1567) tarihinde oğlu Hoca Sâdeddin Efendi ile beraber gittiği Bursa'da vefat etti ve Yeşiltürbe kapısının yakınlarında yol kenarına defnedildi. (2)

Görsel 2

ÖMRE SİĞMAYAN DOSTLUK

Salih Bozok Atatürk'ün hayatı boyunca yanından ayırmadığı tek isimdi. Bozok, Mustafa Kemal'in hem mahalle hem okul arkadaşıydı. Aynı okulları okudular, Harp Okulunu bitirdiler. Atatürk'ün yıllarca başyaverliğini yapan Bozok, milletvekili olduktan sonra bile hep Ata'nın yanı başındaydı.

Atatürk'ün bir şeye ihtiyacı olduğunda gözünü ilk çevirdiği anda gördüğü kişi Salih Bozok olurdu. Atatürk'le Salih Bozok arasında bakışlarla anlaşmaları; neyin yapılması, neyin yapılmaması gerektiğini kaş göz işaretleriyle kararlaştırdıkları ve uyguladıkları bir uyum söz konusuydu. Atatürk amansız hastalığa yakalandığında Salih Bozok aylarca yatağının başucunda beklemiş ve yanından hiç ayrılmamıştır.

Görsel 1

ARININ MESAJI

Doğayı dikkatle incelersek her bir canlının insanlara mesaj verdiğini görebiliriz. Arının bal yapması, üzerinde düşünmeye değer örneklerden biridir. Bal yapabilmek için bir arı günde 1000-1500 adet çiçeği ziyaret eder. Arının her bir çiçekten topladığı nektar ürettiği bala ayrı bir nitelik katar (1). İnsan da kişiliğini geliştirirken çevresindekilerden olumlu ya da olumsuz şekilde etkilenir. Arkadaşların olumlu özelliklerini mümkün olduğunca örnek almak gerekir ancak bu noktada onları çok iyi tanımak önemlidir. İyi arkadaşın kişiye sağlayacağı fayda konusunda Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"İyi arkadaşla kötü arkadaş misk taşıyan kimse ile körük üfüren kimse gibidir. Misk taşıyan ya sana onu ikram eder yahut sen ondan (miski) satın alırsın ya da ondan güzel bir koku duyarsın. Körük üfüren kimse ise ya elbiseni yakar ya da ondan kötü bir koku duyarsın!" (2).

Dost sanki insanın bir ikinci kendisidir.

Cicero, Yaşlılık Dostluk

Adaş koldaş erdeş tutundı kalın
Adaş koldaş ol erke arka bilin

Günümüz Türkçesiyle

Birçok dost ve arkadaş edindi. Dost ve arkadaş insan için bir destektir.

Yusuf Has Hacip, Kutadgu Bilg

Senin gamını yemeden, derdine uğramadan senden bir şey umana
Aldanma sakın; aldatıyor seni, yalan söylüyor sana.
Sevinç gününde bütün dünya dostundur;
Amma gam gecesi dost olanı kolay gösteremez kimse

Mevlânâ

http://isamveri.org/pdf/drg/D01732/2017/2017_CICEKH.pdf

UNUTULAN DEĞER: VEFA

Vefa, sevgiyi sürdürme, sevgi ve dostluğa bağlılık demektir. Sözünde durmak, dosta değer verip onu hatırlamak, zor zamanda yanında olmak vefalı olmak olarak ifade edilir. Vefa; dostuna sahip çıkmak, iyiliği unutmamak, yaşlılara hizmet etmek, emeğe saygı duymak, yemine bağlı kalmak, arkadaşlığa sadakat, insana değer vermektir. Vefa arkadaşına yaptığın iyiliği az görmek, onun yaptığını çok bilmektir.

Vefa, kişideki sevgi ile bütünleşerek büyük ve güzel dostlukların kurulmasını sağlar. Konuşurken doğru söyleme, verdiği sözlerde sadık olma, aldatmama, yüklendiği sorumluluğun farkında olabilme vefadandır. Vefa, sevgide devamlılık ve ihtiyaç hâlinde sevdiğine yardım etmektir.

Maalesef, günümüzde vefa, büyük ölçüde yitirmiş olduğumuz, çok değerli özelliklerimizden biridir. Artık birçoğumuz vefa örneklerini az gördüğümüzü ve vefasızlıkla suçladığımız dost ve akrabalarımızın çoğaldığını söylemekteyiz. Bu değerimizi yitirmemek, çocuklarımıza da öğretmek ve yaşatmak adına yapabileceğimiz çok şey var aslında. O halde **“Vefa” için ne yapmalıyız?**

- Dostlarımızı sevmeli, değer vermeli ve onlara bağlı olmalıyız.
- Dostlarımızı unutmamalı, onların yanında olmalıyız.
- Kendimiz için istediğimiz iyiliği dostlarımız, arkadaşlarımız için de istemeliyiz.
- Arkadaş ve dostlarımızın haklarını gözetmeliyiz.
- Arkadaşlarımız için özveride bulunmalıyız.
- Sözümüzü tutmalı, insanlara güven vermeliyiz.
- Borcumuzu zamanında ödemeliyiz.
- Sadakatli olmalıyız.
- Büyüklerimize, yaşlılarımıza saygılı olmalıyız.
- Toplumsal görevlerimizi yerine getirmeliyiz.
- İnsanların emeğine saygı duymalıyız.
- Akrabalarımızı hatırlayıp ziyaret etmeliyiz.

*“...Verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir.”
(İsra Suresi, 34. Ayet)*

GERÇEK DOST

1

İyi bir dost size karşı sorumluluk hissetmeli ve sizinle gerçekten ilgilenmelidir. Böyle bir dostluk iki yönlü olmalıdır, her iki taraf da bu dostluk için çaba göstermeli ve özveride bulunmalıdır.

2

Dostunu eleştirilebilen gerçek bir dosttur çünkü kusurları hakkaniyetle kendilerine söylenmediği takdirde ayıplarını hüner sanabilir, gerçeği göremeyebilir. Dostluk, dostun takdim ettiği her şeyi takdir etmek demek değildir.

3

Yaşadığın kötü bir olayda, hiç düşünmeden herkesten önce yanına koşan kişidir gerçek dost. Sizi hiçbir zaman yüzüstü bırakmayacak, iyi günde de kötü günde de yanınızda olacak ve desteğini esirgemeyecek bir arkadaş; gerçek bir dosttur.

Tiriglik uzunın tiler erse sen
Akı ol tuz etmek yitür usa sen

(Kutadgu Bilig, 4279. beyit)

*Eğer uzun ömür dilersen cömert ol;
başkalarından mümkün mertebe tuz ekmeği
esirgeme.*

Dediler bu pendi sordumsa kime,
Tuz ekmek bilmeze müşkülün deme.
Kül kömür ye, namert lokmasın yeme
Gün olur başına kakar demişler.

*(Levni, Atalar Sözü Destanı)
(<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/levni>)*

pend: nasihat, öğüt.

Tuz ekmek hakkı bilene
Sofra kurmasan da olur
İlik bir tas çorba yeter
Rızıkım buymuş der içirim

Barış Manço "Dört Kapı"

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/913643>